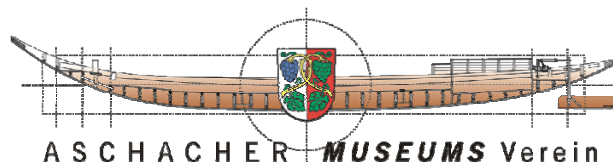

Scheepsbouw- en visserijmuseum Aschach an der Donau

Opgericht door de museumvereniging 'Aschach an der Donau', gesubsidieerd door de EU in het 'Leader-Plus-Programma'; **geopend in Mei 2004**.

Aschach an der Donau ligt in een oud kolonisatiegebied, dat waarschijnlijk teruggaat tot in de nieuwe steentijd. Sinds de Romeinse heerschappij ontwikkelde zich Aschach an der Donau door zijn ligging aan de Donau en Limes⁽¹⁾ tot een belangrijke **verkeers- en handelsplaats**.

Niet alleen handel en verkeer bepalen de geschiedenis van Aschach. Door het gunstige klimaat en het landschap, begonnen de Romeinen al in 3e eeuw met de wijnbouw, voor het eerst in het jaar 777 genoemd in het oprichtingsverdrag van Kremsmünster en tot het begin van de 19e eeuw uitgeoefend.

De betekenis van de plaats voor de scheepvaart is zeer sterk verbonden met de naar haar genoemde tol, waarvan voor het eerst gesproken wordt in 1190. De tol was grotendeels verantwoordelijk voor de welstand van de plaats. De tolheffers hadden naast de rechter een belangrijke positie in de handel. Zolang het tolstation bestond, moest in Aschach over het algemeen elk schip de haven aandoen. Bij deze gelegenheid, werd de scheepslieden verteld, dat het water van hieraf, wild en onstuimig was („das Wasser ob hieraus sehr stark und reissend sey“), waardoor ze gewoonlijk loodsen en scheepsknechten voor de vaart door het Kachlet⁽²⁾ aan boord namen. Loodsen en scheepsknechten hadden vaak als tweede beroep de visserij. In het jaar 1775 werd de tolheffing ten gevolge van de nieuwe grensverhoudingen van Aschach naar Engelhartzell verlegd, waardoor voor de handel een groot economisch verlies ontstond.

In het magazijnsgebouw van de voormalige „Strombauleitung Aschach“ wordt het uitgestorven handwerk van de 'Schopperei'⁽³⁾ en de geschiedenis van de beroeps- en vrijetijdsvisserij in Oberösterreich in de vorm van dubbelmuseum tentoongesteld.

De scheepsbouw heeft in Aschach een lange traditie. De ligging aan de veel bevaren stroom, de rijkdom aan esenhout in de omliggende bossen (het esenhout is sinds oertijden zeer gewild in de scheepsbouw), zijn met zekerheid van grote invloed geweest op de ontwikkeling van de scheepsbouw in Aschach. Aschach gold in de 19e eeuw als één van de bekendste scheepsbouwplaatsen. De scheepsbouwmeester Johann Georg Fischer (1782 – 1864) bezat een grote „**Schopperplatz**“, waarvoor hij, een voor die tijd, vooruitstrevende houtzagerij met stoomaandrijving bouwde. De naam „Schopper“ wordt door de scheepsbouwer afgeleid van het „Schoppen“, wat het afdichten van de voegen bij schepen, vloten en pramen betekent. De Schoppertraditie werd honderd jaar later nog door de „Strombauleitung Aschach“ voortgezet, waar de voor de regulering van de Donau benodigde steenpramen en werkschepen in verschillende afmetingen gebouwd werden. Het grootste houten schip, de zogenaamde 'Siebnerin', kon een gewicht van 100 ton, een 'Trauner' tot ongeveer 20 ton vervoeren.

In het museum worden ook in een kort overzicht de belangrijkste historische gegevens van de handel in Aschach gepresenteerd en door middel van foto's en konstruktietekeningen, de bouw van een houten schip. Het laatste houten schip werd in 1993/1994 voor de tentoonstelling van het land Oberösterreich in Engelhartzell gebouwd en is nu buiten het museum te bezichtigen.

In het museum bevinden zich originele modellen van houten schepen die in Aschach gebouwd werden, alsmede het gereedschap wat voor het bouwen nodig was. Om het „Schoppen“⁽³⁾ te demonstreren, werd een deel van een scheepswand opgebouwd, waar bezoekers en vooral scholieren, het „Schoppen“⁽³⁾ kunnen bestuderen.

Bezienswaardig is ook de oude, nog in de originele staat verkerende **smederij**, die zich in een naastgelegen gebouw bevindt. Daar werden de nagels, werktuigen en 'Klampfln' die voor de bouw nodig waren, met de hand gesmeed.

In woord en beeld wordt ook op de **sociale en economische verhoudingen van de scheepslieden** ingegaan. Door de grote vraag naar schepen stond het beroep scheepsbouwer in hoog aanzien en gaf aan veel mensen werk. Het einde van de tolheffing, de vernietigende IJsvloed van 1789, branden en de gevolgen van oorlogen, alsmede de mislukte oogsten, troffen de bevolking zwaar.

Tot op de dag van vandaag is in Aschach de traditie van de scheepslieden behouden. Bij feestparades, de „Rudertanz“ van de klederdrachtvereniging, in de uniformen van de muzikanten van de „Marktmuzikkapelle“, de „Taucherweihnacht“ van de brandweer, de „Fronleichnamsprozession“ op twee locaties aan de Donau en op andere feestelijkheden, komt dit alles tot uitdrukking.

Drie video's, laten de bouw van de laatste Trauner zien, een gesprek met één van de laatste scheepsbouwers tezamen met zijn kleinkind, aan wie hij het ambacht van de 'Schopper' en de bouw van een Trauner verklaart en de 'Rudertanz', die de leden van de klederdrachtvereniging in de oude scheepsklederdracht opvoeren.

Op de 1e etage van het museum is een **visserij tentoonstelling** van de visserijvereniging van het land Ober Österreich. Alle vissen die in dit land voorkomen, zijn in geprepareerde vorm te zien. Ook de bij de vissers niet zo geliefde „visrovers“, zoals de visotter en verschillende vogels, zijn hier tentoongesteld. Men kan zich over der verdere ontwikkeling van werktuigen en vangmethoden informeren en over het beroep van visser en de beroepvisserij.

1. De Limes: de grens van het voormalige Romeinse Rijk en werd van ongeveer 57 voor Chr. tot zo'n 400 na Chr. door de Romeinen gebruikt.

2. Kachlet: Een deel van de Donau voor Passau, bezaaid met grote Stenen en eilandjes.

3. Schoppen: het afdichten van de voegen in de Scheepsbouw.